

ЗА РОЖДЕСТВОТО НА СВЕТАТА ДЕВА

І. ИЗ „ПАТРИАРШЕСКО СЛОВО НА ПАТРИАРХ НЕОФИТ ЗА РОЖДЕСТВО БОГОРОДИЧНО“

“Твоето рождение, Богородице Дево, радост възвести на цялата вселена, защото от тебе възсия Слънцето на правдата, Христос, нашият Бог”.

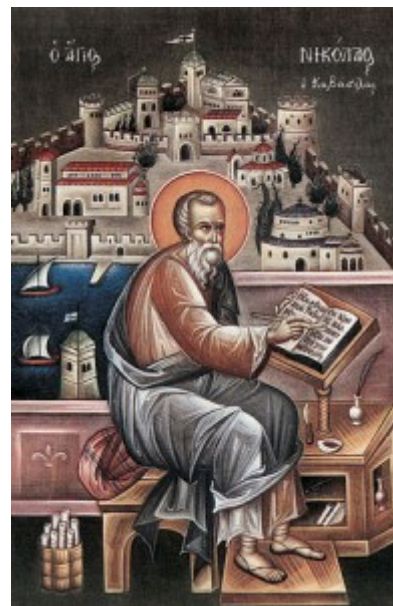
„Не е случайно, че първият голям празник от Новата църковна година е именно Рождеството на Пресветата и Пречиста Божия Майка! На тази, която с появата си сред нас направи възможно и Въплъщението на Божия Син, поставило началото на нашето спасение. Боговъплъщението, настъпилата с него благоприятна Господня година (Лука. 4:19) и отворените двери на Божието царство не биха били възможни, без да я има тази, която достойно да участва в откриването на „тайната, скривана от векове в Бога“ (Еф. 3:9). „Ето рабинята Господня!“ (Лука. 1:38). Архангелът, благовестил на Дева Мария за Въплъщението на Господ Иисус Христос, е същият, който някога благовестил и на нейните родители, светите Йоаким и Анна, за зачатие на тяхната дългоочаквана рожба. Такъв бил Божият план за премахване „клетвата на закона“ (Гал. 3:13) и за поставяне началото на нашето спасение. Защото без този свят и съвършен плод на човешкия род, както Църквата възпява Божията майка, без нейната лична готовност и желание да участва в тайната на Божието домостроителство, нямаше да бъде възможно и Въплъщението на нашия Господ и Спасител Иисус Христос! (1)

Като почита с особена тържественост рождението на Божията майка, Църквата в началото на всяка Нова църковна година, подчертава именно факта на човешкото участие в делото на спасението. В образа на Пресвета Богородица Църквата вижда не само Божията избраница, но и онази, която сам човешкият род бе подготвил за срещата ѝ с Бога – плод от хилядолетните молитви и усилия за усъвършенстване на падналото в грях човечество. В това е и дълбокият смисъл на днешния празник и това е, което празнуваме днес – възможността на човешкия род, на всеки един от нас, да върви по пътя на богоуподобяването, до „пълната възраст на Христовото съвършенство“ (Еф. 4:13). И си припомняме, че човекът е призван не само да очаква по благодат даруваните му Божии блага, но и да изяви своето Богоподобие в истинско Божие съработничество – като активен участник в голямото богочовешко дело на обновяването

на творението, до настъпването на новото небе и новата земя, до слизането на новия и свят небесен Йерусалим (Откр. 21:1) (1)

В този ден пред нас е образът и примерът на светите праотци Йоаким и Анна, и на Божията майка - най-свидната рожба на човешкия род. Ден за радост и преклонение пред величието на Божия промисъл, но и пред подвига на всички наши предци, които с праведния си живот са намирали благодат у Бога (Лука. 1:30). Та не само са достигали до обожението, но и са получавали правото и да ходатайстват за всички нас пред Божия престол. Първа сред всички тях е нашата славна и всехвална Владичица, Пресвета Богородица, тази, която е „по-почитана от херувимите и несравнено по-славна от серафимите, ... същинска Богородица!“ (1)

II. СВ. НИКОЛАЙ КАВАСИЛА ЗА БОЖИЯТА МАЙКА

Св. Богородица, като изключителна и уникална личност има основополагащо място в пространството на Православната църква. Ширшая небес е Началница, която води вярващите от всички епохи към Христос и пакибитието. В същото време тя е подателка на всяка божествена благодат за човека и творението. Затова опитът да се представи величието на св. Богородица превишава човешките сили. Само Ангелите, подчертава св. Николай Кавасила, могат достойно да изразяват славата на св. Богородица в Небесното царство, докато ние можем да я възхваляваме само толкова, колкото е нужно, за да осветим нашия език и душа. Достатъчна е само една дума и припомняне на славата на св. Богородица, за да възвисим своите душа и ум и да се преобразим от плътски в духовни и от скверни в свети. (2)

...

Св. Богородица произхождала от свещения корен на Йоаким и Анна. Нейното раждане не било просто и само естествено, а плод на добродетелния живот и силата на молитвите на нейните родители. Праведните Йоаким и Анна просияли в добродетелта сред всички старозаветни праведници и се отличавали с вярното спазване на Божията воля, като резултатът от това бил, че те станали най-обични на Бога, „боголюбими“ и сродни на Него. Те били верни изпълнители на закона, праведници с пламенна ревност във всяко добро. Затова Бог развързал неплодността на тяхната природа и се вслушал в прощението на техните молитви. Заради своята голяма добродетел те се удостоили от Бога да донесат най-съвършения плод на закона, съкровището на благодатта, Дева Мария и по този начин станали съработници на Бога в делото на

божествената икономия. Св. Богородица била дар от Бога, Който почел техните подвизи и желание да водят истински свят живот, а тя самата явила тяхната святост.

За св. Николай Кавасила свещеният произход на св. Богородица е основа и изходна точка за нейното духовно пътуване. На св. Богородица подобавало да остане всевята и вседобрдетелна, бидейки дъщеря на целомъдрени родители, които се усъвършенствали в молитвата и подвига. Нейната святост била подготвяна от нейните благочестиви родители през целия им земен живот. Като човек св. Богородица наследила от родителите си светостта и чистотата. Използвайки това наследство в живота си, тя усъвършенствала светостта на родителите си и се оказала „първият човек“ на сътворението. (2)

...

Единствено св. Богородица, въпреки че била причастна на прародителския грях, наследявайки, както всички човеци чувствителността и склонността към злото, се противопоставила от началото до края на всяко зло. Тя се подвизавала, без да има допълнителна помощ от Бога и без да има някаква специална привилегия, а единствено като човек, каквато си била, използвала силата и оръжията на богообразността, които Бог дарил на човека при неговото сътворяване. Чрез любовта си към Бога, непоколебимостта на своята мисъл, неизменността на своята воля и своето величествено целомъдрие тя победила всеки грях. Най-удивителното нещо е, че св. Богородица не живяла сред сладостите на Рая, както Адам, нито сред благодатта на Тайнствата, както човеците след идването на Христос. Тя обаче съумяла в мястото на осъждането, където никой не можел да устои на злото, използвайки единствено общите дарове на „по образ“, – да избегне общото заболяване на греха. По този начин тя запазила неопетнена човешката природа и отдала на Бога неопетнена красотата, която Той дарил на човека. Затова сред всички хора от всички времена св. Богородица била единствената и първата, която явила истинския човек, чист и непорочен, както бил създаден от Божите ръце. Тя открила неговата първосъздадена красота и силата, която имала в себе си, за победа над греха: „и така в този свят като в рая показва чист цялостния човек – какъвто е бил създаден в рая и какъвто е трябвало да остане, който и после се е борил за благородството“. (2)

III. ИЗ „ПРОПОВЕД НА ИК. СТЕФАН ЕНЕВ“

Човечеството в стремежа му към Бога можем да оприличим на стълба. Най-отдолу стоим ние – множеството обикновени грешници, които простираме ръце, за да се заловим здраво за стълбата и да прекрачим първото стъпало. Над нас са онези праведници, които обременени от живота и отрупани със скърби, не роптаят против негодите, а напротив – смирено се трудят да угодят на Бога. Малко над тях следва друга категория – на по-усърдни праведници. Колкото по-високо се издига тази мислена стълба, толкова числеността на групите става все по-малка. Най-последно, на височините на тази стълба стоят праведниците – пророците от Стария Завет, над тях са светците, мъчениците, преподобните, девствениците, още по-високо безсребрениците, апостолите, св. Йоан Кръстител. И на самия край – на върха на тази стълба на съвършенството

сияйно стои Пресвета Богородица. (3)

Църквата я нарича **стълба**, която съединява земята с небето. Тя изживя велика скръб в подножието на кръста, затова знае да утешава скърбящите. Тя видя наказанието над евреите и затова знае как да помага на немощните. Тя роди Спасител, Който ни избави от греховете и е **ходатайка** пред Него за опрощението ни. Църквата я възпява като ходатайка на тези, които не знаят как да измолят прощение, като **навежда** на обезнадежените, **пътеводителка** на заблудените, **небесна застъпница**. (3)

В Богородичния акатист четем, че тя е **мост** за спасението, **трапеза** на духовните блага, цвят на нетлението, **врата**, през която е минал Иисус Христос, **колесница** на Оня, Който седи на херувимите, **съкровищница** на Божия промисъл, **стълб** на девството. (3)

Светият Дух чрез Соломон казва: „Коя е тази, що блести като зората, хубава като луната, светла като слънцето?“ (Песен на песните 6:10).

Тук Пресвета Богородица е наречена **утринна зора** и наистина, когато тя се ражда, духовният мрак на тогавашното време започва да се разпръсква. Така, както звездите сутрин изгасват при изгрев слънце, така изгасват и звездите на езическата философия, изкуство и наука при изгряването на Христа - духовното Слънце, Коего се предхожда от раждането на Пресвета Богородица. (3)

Неизмеримо е величието на Пресвета Богородица. Тя свети като **слънце**, хубава е като **луната**, украсена е с добродетели, с кротост, смирение, целомъдрие, доброта. (3)

Чествайки нейното рождество, цялата Църква пее: „Твое рождество, Богородице Дево, възвести радост на цялата вселена“.

Нека прочее почитаме Пресвета Богородица, да я търсим, като наша ходатайка и застъпница. Тя дава утеха при всяка скръб, дава надежда на обезнадежените, напълно ни разбира и помага. (3)

1) <http://bg-patriarshia.bg/>

2) <http://dveri.bg/>

3) <http://bg-patriarshia.bg/>